

ПОСЛІДОВНІСТЬ ТА ЕТАПИ ОЦІНКИ РІВНЯ ТЕХНІКО-ТЕХНОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

аспірант **Шевлюга О.Г.**
Сумський державний університет (Україна)

Однією з актуальних сучасних проблем вітчизняної промисловості є досить високій рівень зносу, фізичної та моральної застарілості основних засобів, техніки, технологій, обладнання та інших активів. За офіційними даними Державного комітету статистики більше 70% основних засобів усіх підприємств країни є застарілими. Так, рівень спрацювання техніки, обладнання, транспортних засобів і інших активів станом на 2012-13 рр. становить 80-90%. Шлях техніко-технологічного розвитку через оновлення технологій виробництва чи матеріально-технічної бази, відкриває нові перспективні напрями для підприємств, сприяє підвищенню ефективності їх функціонування та дозволяє виходити на нові ринки.

В сучасних умовах розвитку промислового підприємства опинилися в ситуації, коли стає гострою проблема ефективності стратегічного управління, спровокована саме застарілістю техніки і технологій, обмеженістю інвестиційних коштів тощо. Недосконалість управлінських рішень у процесах аналізу поточної ситуації та планування на перспективу, приводить лише до часткового покращання промислового виробництва. Всі потенційні можливості підприємства залишаються незадіяними.

Таким чином, актуальним завданням, що постає перед керівництвом підприємства є управління техніко-технологічним розвитком промислового підприємства, яке спрямоване на ефективне використання існуючого обладнання та технологій, та їх удосконалення на інноваційній основі. Такий методичний підхід дозволить підприємству вийти на якісно новий рівень або вийти на нові ринки шляхом модернізації обладнання та використання нових прогресивних або удосконалення існуючих технологій.

Удосконалення існуючих та використання принципово нових техніки і технологій досягається шляхом техніко-технологічного розвитку. Його кількісна оцінка здійснюється з метою визначення рівня техніко-технологічного розвитку промислового підприємства на певний момент часу.

Для оцінки рівня ТТР аналізуються його технічна та технологічна складові. Кожна із складових ґрунтується на певній кількості часткових показників, які об'єднуються в інтегральні показники з урахуванням відносної ваги значущості.

Оцінка поточного рівня техніко-технологічного розвитку промислового підприємства здійснюється за певною послідовністю, яка включає до себе п'ять основних етапів.

1. Визначення інтегрального показника оцінки рівня ТТР підприємства за технічною складовою. До складу етапу відносяться:

- вибір, обґрунтування та розрахунок часткових показників оцінки технічної складової ТТР промислового підприємства за трьома групами (показники оцінки забезпечення підприємства основними фондами, показники оцінки стану основних фондів, показники оцінки ефективності використання основних фондів);

- розрахунок коефіцієнтів відносної ваги значущості часткових показників оцінки технічної складової ТТР за трьома групами за допомогою експертних оцінок;

- розрахунок групових показників оцінки технічної складової ТТР промислового підприємства;

- побудова інтегрального показника оцінки технічної складової ТТР промислового підприємства;

- визначення рівня інтегрального показника оцінки технічної складової ТТР промислового підприємства на основі інтервальної шкали його значень.

2. Визначення інтегрального показника оцінки рівня ТТР промислового підприємства за технологічною складовою. До складу етапу відносяться:

- вибір, обґрунтування та розрахунок часткових показників оцінки технологічної складової ТТР промислового підприємства;
- розрахунок коефіцієнтів відносної ваги значущості часткових показників оцінки технологічної складової ТТР за допомогою експертних оцінок;
- розрахунок інтегрального показника оцінки технологічної складової ТТР промислового підприємства;
- визначення рівня інтегрального показника оцінки технологічної складової ТТР промислового підприємства на основі інтервальної шкали його значень.

3. Побудова матриці оцінки рівня ТТР за технічною та технологічною складовими.

4. Позичіонування підприємства у матриці оцінки рівня ТТР промислового підприємства відповідно до рівнів інтегральних оцінок за технічною та технологічною складовими.

5. Прийняття стратегічних управлінських рішень на основі проведених розрахунків.

Проаналізувавши стан матеріально-технічної бази та рівень прогресивності використовуваних технологій, необхідною умовою є відмова від тієї техніки та технологій, які є застарілими або ефективність їх використання є низькою. Запропонований підхід дозволить керівництву підприємства кількісно оцінити рівень техніко-технологічного розвитку на певний момент часу, позиціонувати підприємство у матриці, яка ґрунтується на інтегральних показниках за його технічною та технологічною.

Шевлюга, О.Г. Послідовність та етапи оцінки рівня техніко-технологічного розвитку промислового підприємства [Текст] / О.Г. Шевлюга // Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 6–8 травня 2014 р. / За заг. ред. О.В. Прокопенко. - Суми : СумДУ, 2014. - Т.1. - С. 71-73.